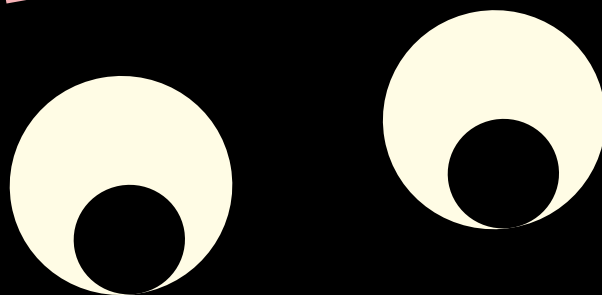

LESFICHES

BLIKOPENER

BLIKOPENER

BLIKOPENER

BLIKOPENER

Oog op verkenning, open maar met een knipoog.

FILEM'ON

WITH GRACE

Dina Mwende & Julia Dahr, KE, NO, 2024, 29'34"

Leerdoelen:

boomaanplantingen tegen woestijnvorming, terug vruchtbaar maken van landbouwgrond

herkennen documentaire vorm

opgroeien in een arm gezin in Afrika

Grace, een 13-jarig meisje met grote dromen en een uitzonderlijk talent om iedereen aan het lachen te maken, neemt je mee naar haar kinderjaren in een liefdevol boerengezin in Kenya. Een tijd vol plezier, maar ook vol van rampspoed die bijna haar familie verscheurde.

INHOUDSVRAGEN

Grace woont in Kenia waar er droogte is. Kenia ligt aan de oostkust van Afrika en grenst zowel aan de Sahel en de Sahara. Er is oprukkende woestijnvorming + heviger onweer. Deze klimaatcrisis wordt tegengaan door initiatief "La Grand Murale Verte/ Green Wall Initiative"

<https://thegreatgreenwall.org/about-great-green-wall>

Opdracht:

- Duidt het gebied van deze groene strook op de landkaart van Afrika aan
- Waar leeft Grace?
- Welke landen zijn er bij betrokken bij het *Green Wall Initiative*?

Antwoord:

Burkina Faso, Chad, Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Mali, Mauritanië, Niger, Nigeria, Senegal, en Sudan.

Welke **internationale organisatie(s)** en **samenwerking** is erbij betrokken?

Antwoord:

De Afrikaanse Unie (AU), De Verenigde Naties (UN) , De Wereldbank, De Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB), de Europese Unie (EU) en de Global Environment Facility (GEF).

Zijn er ook **Belgische** organisaties bij?

Antwoord:

Ja, er zijn ook organisaties die hierin een initiatief in nemen zoals de Belgische organisatie [Ondernemers zonder grenzen](#).

Wat leer je uit de getuigenis door OZG over hun initiatief (Live tijdens de cinemavoorstelling "Blikopener")?

KIJK & LUISTER

Aan de hand van gerichte vragen, zoals: wat **viel je op**, wat heb je **onthouden**, wat heeft je **gemaakt** in de film, houden we een **klassikale nabespreking** van de film en linken dit aan het verhaal dat verteld wordt in de documentaire.

Opmerking: De kenmerken van een documentaire zijn dat het gebaseerd is op echte feiten die waar gebeurd zijn.

Hoe weet je dat het een documentaire is? Welke kenmerken merk je hier op?
(leerlingen laten zoeken)

Antwoorden

- De beelden zijn zeer illustratief (ondersteunen de tekst)
- Het is een weergave van de gebeurde feiten

Voor kenmerken van een documentaire, zie: interessant filmpje over de filmgenres, kan dienen als achtergrondinfo voor leerkracht

<https://www.youtube.com/watch?v=l1Tmqz7LrdM&t=4s>

Bijkomende vraag:

Wat wil je graag vragen aan Grace? Schrijven we? Nemen we contact op met haar?

DOE-OPDRACHT

Plant een boom-actie ism OZG (via het [lignaverda](#) initiatief/platform).

Bekijk de stappen op de website van OZG en organiseer een actie om bomen te kunnen planten voor deze groene strook en de levensomstandigheden van de omwonenden in de samenleving te verbeteren. Neem desnoods contact op met OZG.

THE REFUSERS

Wiep Teeuwisse, NL, 2024, 2'31"

Leerdoelen:

afvalrecuperatie

duurzame steden

musical herkennen

Op een straathoek hoopt het vuilnis zich op, verdrietig omdat ze werden afgedankt en weggegooid. Tot een oude krant door de wind wordt meegevoerd en lijkt te dansen in het licht van een straatlantaarn. Mag vuilnis ook dansen? Zijn ze dan toch niet enkel oud en versleten?

INHOUDSVRAGEN

Wat gebeurt er met ons afval? Wordt het weggesmeten of hergebruikt om nieuwe producten te maken?

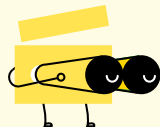
Ken je het verschil tussen recyclage en upcycling? (tip: leerkracht kan via tips en bijkomende uitleg leerlingen op weg helpen)

Het belangrijkste verschil is dat recycling afval afbreekt tot basisgrondstoffen om nieuwe producten te maken, waarbij de kwaliteit kan afnemen, terwijl upcycling het product in zijn oorspronkelijke vorm behoudt, de waarde ervan verhoogt en een nieuwe, creatieve functie toekent zonder vernietiging.

Een voorbeeld van upcycling gaat via de “Plastic to Oil” machine, omdat je van plastic afval terug bruikbare ruwe olie kunt maken, die als grondstof dient voor andere producten. En ruwe olie is meer waard dan plastic afval.

Hier zie je hoe dat gaat in deze filmpjes: <https://www.youtube.com/watch?v=1STaZYZ-P1w> & <https://www.youtube.com/watch?v=OXtwwJYMfQk>

KIJK & LUISTER

De film lijkt op een ‘Hollywood musical’. Aan welke kenmerken kan je dit zien en horen?

Antwoord:

Een combinatie van zingen, gesproken dialogen, acteren en dans. Meestal draait het plot rond sterke emoties van verdriet of liefde (verliefdheid) en wordt een sprookjesachtige wereld opgeroepen in de muziek (liederen) en dans

Als je de beelden niet zou zien en enkel de **klankband van de film** zou horen, aan wat denk je dan? Luister opnieuw naar de klankband van de film en schrijf deze gedachten op. Nadien kan de leerkracht rondvragen en de antwoorden vergelijken.

DOE-OPDRACHT

Stel je eens voor:

Het is 2035, we leven in een samenleving die klimaatneutraal is, waar alle afval (ook de vieze lozingen in onze rivieren en de uitstoot van gassen in de lucht) omgezet wordt in nieuwe producten en/of opgenomen wordt door de natuur (dat biologisch afbreekbaar wordt). Deze tijd gaan jullie meemaken, misschien omdat je dan zelf een huis en kinderen hebt als ouder, of via je werk, de reizen die je maakt, ...

Hoe zullen onze huizen, voertuigen, ... er dan uitzien? **Laat je fantasie gaan.** Maak een **collage / gezamenlijk document** dat online beschikbaar is en kan gedeeld worden (desnoods verschillende versies in kleine groepjes) met tekeningen, uitgeknipte en ingescande foto's/illustraties uit tijdschriften en schrijf erbij hoe het werkt. Deze collage / online presentatie mag je daarna voorstellen aan je collega's en jullie kunnen er nog samen de beste ideeën uithalen.

THE LEGEND OF THE HUMMINGBIRD

Morgan Devos, FR, 2023, 9'29"

Leerdoelen:

samenwerking tussen dieren

solidariteit

legendes

Er breekt brand uit in het Amazonewoud en bange dieren slaan op de vlucht om te schuilen op de andere rivieroever. Alleen een kleine kolibrie blijft het vuur bekampen, wanneer hij een luiaard en zijn jong ziet die gevangen zitten in de vlammen.

ACHTERGROND

De Legende van de Colibri vindt zijn oorsprong in de MAYA-cultuur (Azteken) die leefden 2000 B.C. (2000 jaar voor onze jaartelling).

Volgens de MAYA's zijn de **colibri's de boodschappers tussen de mensen en Godenwereld** (of DE NATUUR, omdat de natuur door de Goden geschapen is):

Volgens de traditie van de Azteken: Wie een colibri ziet is vervuld van vreugde (door wat de colibri ons vertelt via de gedachten en gevoelens die bij ons opkomen en het is ook een teken dat iemand van ons houdt aan ons denkt). Een colibri heeft helikopter vleugeltjes die tot 60 keer per seconde wapperen, en en zijn lichaam is een weerspiegeling van het universum, de regenboog, en al die prachtige kleuren van de natuur zelf.

Er zijn verschillende legendes en die gaan als volgt

1. De bosbrand - de colibri in actie (zie film hierboven)

2. De schepping van de colibri door de Goden

Bron: verkenjegeest.com/de-maya-legende-van-de-kolibrie-de-boodschapper-van-de-goden/
& youtube.com/watch?v=ff5FLijIHEQ

*Toen de goden klaar waren met hun ingewikkelde scheppingswerk, realiseerden ze zich één ding. Ze waren vergeten een boodschapper te maken, een schepsel dat als schakel moest dienen tussen godheden en stervelingen. **De Maya-legende van de kolibrie vertelt dat ze een stuk jade namen en er een pijl uit begonnen te kerven.** Later, toen hun werk klaar was, bliezen ze om het stof dat tijdens het kerven was ontstaan te verwijderen. **Terwijl ze bliezen, kwam een klein, glinsterend schepsel tot leven** en vloog weg. Het vloog heel hoog en snel, schijnbaar bezeten van de magie van wezens die niet tot deze wereld behoren. Het had de kleuren van de regenboog in zijn verenkleed en zijn vleugels waren als die van een insect... Ze noemden dit vogeltje de x ts'unu'um.*

3. De opdracht van de 4 dieren

Bron: [De Slang, de Poema, de Kolibrie en de Adelaar](#) (uitleg over de archetypen)

De 4 dieren staan voor 4 waarnemingsniveaus in jouw hersenen, 4 archetypen en 4 talenten/vaardigheden dat een mens in hun leven kunnen ontwikkelen:

- *De slang (kruipdier - hier buideldier) staat voor het contact met de aarde (= primaire emotionele reactie: vecht/vlucht/bevries)*
- *De poema staat voor actiegerichte en gefocuste energie in functie van een welbepaald doel (beredeneerd)*
- *De colibri kan een situatie inschatten en deze sturen in de gewenste richting. Je krijgt inzichten en waarom je dezelfde situaties opnieuw meemaakt en kunt oplossingen vinden.*
- *De arend (adelaar) is degene die alles, het grote plaatje, overziet zoals het is en geen oordeel velt.*

INHOUDSVRAGEN

Waar staat de colibri voor? Welke eigenschappen worden toegeschreven aan de colibri?

Antwoord:

De colibri kan een situatie inschatten en deze sturen in de gewenste richting. Je krijgt inzichten en waarom je dezelfde situaties opnieuw meemaakt en kunt oplossingen vinden.

Wat zijn verschillen tussen de drie verhalen?

Antwoord:

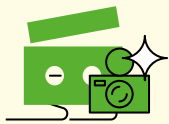
Het verhaal 2 is verschillend van 1 en 3. In verhaal 2 wordt de colibri geschapen door de goden als boodschapper vanuit het hiernamaals naar de mensen.

Wat is een legende?

Antwoord:

Een verhaal met een religieuze of spirituele achtergrond.

Zoek eens naar een legende uit jouw **streek, cultuur**.

DOE-OPDRACHT

Maak je eigen verhaal, legende met jezelf als held.

Laat je inspireren door een legende uit jouw streek, cultuur.

- Is er een verhaal met iemand met speciale gaven die je erg aanspreekt?

TIP

- Begin met te antwoorden op de 5 W's + Hoe: **WIE, WAT, WAAR, WANNEER, WAAROM?**
- Voeg daarna enkele details toe, wees iets preciezer te zijn in de beschrijvingen: **HOE?**

Je kan met A4 tekenbladen een scène en de grote lijnen van het verhaal uitwerken en daarna voor het publiek brengen:

- Ofwel live via Kamishibai plaatjes
- Ofwel via een klein animatiefilmpje

THE LAST GARDEN

Eloise Jenninger, UK, 2024, 7'50"

Leerdoelen:

protest & gemeenschapsvorming

biodiversiteit

Voor Henry is de gemeenschapstuin zijn ontsnapping aan het dagelijkse gezwoeg in de stad. De dag is echter aangebroken dat de tuin zal worden vernietigd. De buurtbewoners worden het niet eens over hoe ze de plek kunnen redden.

INHOUDSVRAGEN

Het redden van community tuintjes, natuur in de stad, ...

Hoe pakken we het aan? Groepsdiscussie?

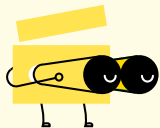
Les in democratie: zie algemene lesmap

<https://filemon.be/wp-content/uploads/2025/02/Lesmap-blikopener-revised-def.pdf> - (p20-22)

Stappen:

1. Beslis **hoe** je de beslissing neemt (of laat nemen)
 - Door specialisten (Technocratie / Dictatuur)?
 - Door argumenten pro en contra + stemronde (democratie)?
 - Geïnspireerd door spontane invallen en via onderlinge afstemming)?
2. Volg de procedure beschreven in de link hierboven.

KIJK & LUISTER

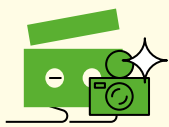
De stadstuin wordt anders voorgesteld dan de rest van de stad.
Welke **3 grote verschillen** kan je opmerkingen bij het bekijken van de film?

Antwoord:

Kleur vs Zwart-wit

Melodieuze muziken natuurgeluiden (+ vogeltjes, ...) vs verkeersgeluiden (getoeter,...)

Mensen (vb. man) zijn rustig en blij vs mensen zijn gejaagd en droevig

DOE-OPDRACHT

Doe-opdracht: Win of min? Eco-handafdruk of eco-voetafdruk?

We doen zelf een actie rond het redden / zelf installeren van natuur in onze leefomgeving (stad/wijk/school).

Wat is de win?

- Natuurherstel, verhoging van biodiversiteit, Micro-klimaat en micro-biotop in de stad
- Een plek om te spelen, elkaar te ontmoeten, ...
- Mooi uitzicht
- Zelf groenten en fruit kweken, opbrengsten delen
- Misschien is er ook een opbrengst, zijn er gedeelde buurtdiensten (vb. oplaadpunt elektrische voertuigen, ...)?

Wat is de min?

- Nadelig voor projectontwikkelaars
- Geluid van de spelende kinderen, geluidsoverlast

Wat heb je nodig?

- Wat: Werktuigen, machines
- Wie: Toestemming van de gemeente; tuinontwerpen, akkoord van de buurt;..

Opmerking: Misschien vind je inspiratie in de teksten van de UN-documenten: kinderrechten en de dierenrechten)

Zie algemene lesmap: <https://filemon.be/wp-content/uploads/2025/02/Lesmap-blikopener-revised-def.pdf> - (p 8)

MY MOTHER IS A COW

Moara Passoni, BR, 2024, 15'

Leerdoelen:

western

Braziliaanse Wetlands

bosbrand

mens en natuur

stadscultuur en natuur

innerlijke leefwereld

Toevertrouwd aan de zorg van haar tante, woont de 12-jarige Mia op een ranch aan de rand van een broeierig Braziliaans moeras. Ze verlangt wanhopig naar de liefde van haar moeder. Maar in de woelige natuur, waar een levensgevaarlijke jaguar op de loer ligt, verschijnt de liefde in onverwachte vorm.

INHOUDSVRAGEN

Welke informatie vind je over de **Braziliaanse Wetlands**? Waarom zijn de belangrijk?

Antwoord (zie info hieronder):

door ontbossing en klimaatverandering dreigt een uniek landschap (habitat voor planten en dieren) verloren te gaan. De wetlands hebben een belangrijke functie in het behouden van het natuurlijk evenwicht.

Bronnen:

Stichting Both ends (NL) en Wetlands without Borders: [Samenwerking/Netwerken/Wetlands-without-Borders2/](https://www.wetlands.org/blog/pantanal-fires-threaten-unique-biodiversity/)

<https://www.wetlands.org/blog/pantanal-fires-threaten-unique-biodiversity/>

Achtergrondinfo: De Wetlands en hun betekenis voor de natuur en economie

<https://news.mongabay.com/2022/12/brazils-pantanal-is-at-risk-of-collapse-scientists-say>

Wetlands International European Office address Brussels:

Wetlands International - European Association - Mundo J - Industriestraat 10 - 1000 Bruxelles - Belgium

KIJK & LUISTER

De film doet denken aan een **Western**.

Wat zijn de **kenmerken** van een Western?

Antwoord:

- Setting in het Amerikaanse Wilde Westen
- Thema's als de strijd tussen goed en kwaad, eer, wraak en hebzucht
- En hoofdrol voor een eenzame, dappere held.
- Typische elementen zijn cowboys, revolvers, paarden, bankovervallen, en de romantische weergave van het leven in het Amerikaanse grensgebied.

Welke genres van films ken je allemaal?

Meer info over genres en Nederlandse taalontwikkeling, zie algemene lesmap:

<https://filemon.be/wp-content/uploads/2025/02/Lesmap-blikopener-revised-def.pdf> - (p26-28)

DOE-OPDRACHT

Doe een heldendaad. Ga iemand helpen, die hulp nodig heeft. Ga iemand blij maken. Bedenk wie je kan helpen en wat je kan doen.

Dit kan **individueel in groepjes** of **klassikaal**. Vertel nadien wat je ervaring hiermee was.

BLIKOPENER

